

СРЕДНО УЧИЛИЩЕ “ВАСИЛ ЛЕВСКИ” гр.ОПАКА
обл.Търговище ул.България №39, тел: 0879267038;0876838192
e-mail info-2530201@edu.mon.bg

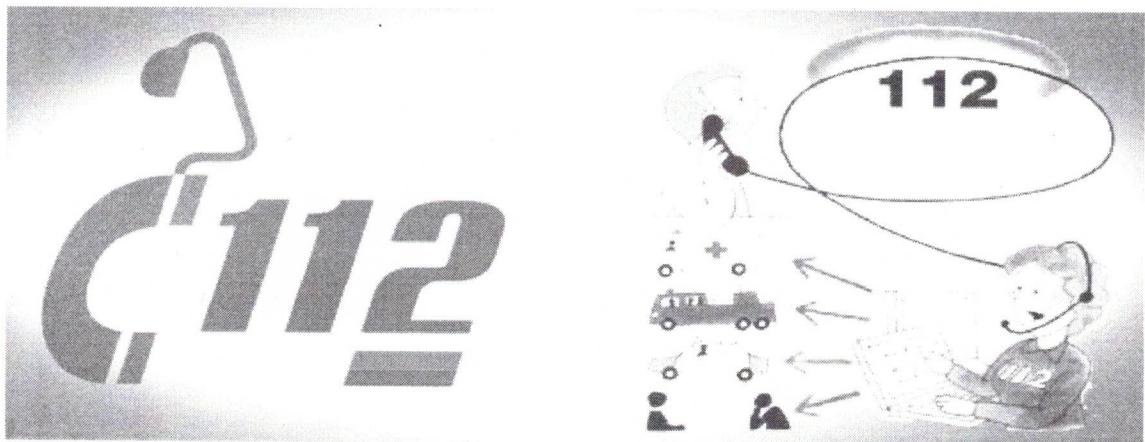
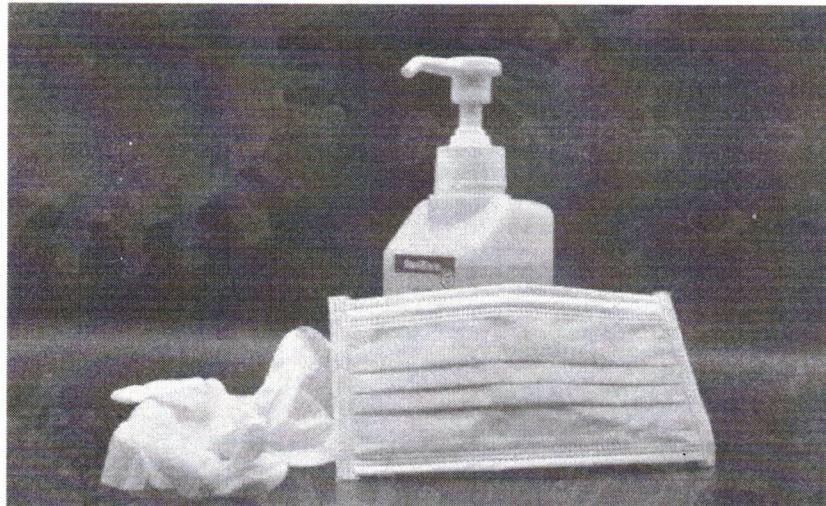
УТВЪРЖДАВАМ:.....

Борислав Борисов

Директора на СУ „Васил Левски“ гр.Опака
заповед № 664 / 11.09.2020.

ПРАВИЛНИК

ЗА ОСИГУРЯВАНЕ НА БЕЗОПАСНИ И ЗДРАВОСЛОВНИ УСЛОВИЯ НА ВЪЗПИТАНИЕ, ОБУЧЕНИЕ И ТРУД

ГЛАВА ПЪРВА

ОБЩИ ПОЛОЖЕНИЯ

Раздел I

ОБЛАСТ И РЕД ЗА ПРИЛАГАНЕ НА ПРАВИЛНИКА

Чл.1. (1) Настоящият правилник определя основните изисквания за безопасни условия, които трябва да се осигуряват и спазват в Средно училище „Васил Левски“ град Опака .

(2) По смисъла в термина “безопасни условия на възпитание, обучение и труд” се включват и хигиенните условия и противопожарната охрана.

Чл.2. (1) Правилникът определя основните изисквания, които трябва да се осигуряват и спазват при провеждане на възпитанието, обучението и трудовата дейност в СУ”В.Левски” гр.Опака, за да се предотвратят евентуални трудови злополуки и заболявания на работниците и служителите, децата и учениците в процеса на теоретичното обучение, учебната практика, при извънучилищни дейности, при обучение по труд и техника , при организирано придвижване на деца, ученици и друг персонал като пешеходци или пътници в транспорни средства и др.

Чл.3. (1) Правилникът е задължителен за всички участници в учебно-възпитателния процес или в трудовата дейност и урежда техните права, задължения и отговорности по осигуряване, контролиране и изпълнение на безопасните условия на възпитание, обучение и труд.

(2) Освен изискванията по този правилник, да се спазват и установените в Република България единни, отраслови и ведомствени правила, норми и изисквания за безопасни условия на работа съответстващи на дейността.

Чл.4. (1) Отговорност за изпълнението на правилника носят ръководството на училището и съответните длъжностни лица.

(2) Виновните се привличат към административна и наказателна отговорност, съгласно действащите закони и разпоредби.

Чл.5. При сключване на договори с други организации за провеждане на учебна практика или друг вид дейност, да се предвиждат мерки за осигуряване на безопасни условия на труд.

Чл.6. Правилникът се утвърждава от директора на училището.

Чл.7. Правилникът се актуализира преди въвеждане на нови машини, съоръжения и технологии, материали и вещества, при разкриване на нови работни места и дейности, при изменение на правилата, нормативите и изискванията.

Чл.8. Забранява се изпълнението на заповеди, нареддания и други, които противоречат на този правилник.

Чл.9. (1) Виновното неспазване на Правилника от:

1.Педагогическия и непедагогическия персонал в училището се счита за нарушение на трудовата дисциплина;

2.Учениците – за нарушение на Правилника за учебната дейност на училището;

3.Гражданите – за нарушение на вътрешноучилищните разпоредби и документи.

(2) Виновното неизпълнение се санкционира по реда възприет в съответните документи – административен, дисциплинарен, съдебен, в зависимост от степента на нарушението и произтичащите от него предполагаема или реална опасност за здравето и живота на участниците в училищния живот.

Чл.10. За работните места на лицата с трудови договори, местата за обучение и трудова дейност на учениците, машините и съоръженията, кабинетите и работилниците, да се изготвят и поставят на видно и подходящо за ползване място, инструкции за безопасна работа .

Чл.11.(1)На работните и учебни места където съществуват опасности, които не могат да бъдат отстранени чрез технически средства за колективна защита или с други методи, да се поставят съответните знаци и сигнали съгласно

(2)Сигналите за безопасност да бъдат обявявани по подходящ начин, да бъдат ясни и недвусмислено възприемане.

Чл.12. Правилникът се приема с решение на Педагогическия съвет.

Раздел II

ПРАВА, ЗАДЪЛЖЕНИЯ И ОТГОВОРНОСТИ НА ПЕДАГОГИЧЕСКИЯ И НЕПЕДАГОГИЧЕСКИЯ ПЕРСОНАЛ ЗА ОСИГУРЯВАНЕ И СПАЗВАНЕ НА БЕЗОПАСНИ УСЛОВИЯ НА ОБУЧЕНИЕ, ВЪЗПИТАНИЕ И ТРУД

Чл.13. Конкретните задължения, отговорности и права за осигуряване на безопасни и здравословни условия на възпитание, обучение и труд да се вписват в длъжностната характеристика за длъжността .

Чл.14. Задължения, отговорности и права на директора на училището :

(1). Утвърждава Правилник за безопасни условия на обучение, възпитание и труд в началото на учебната.

1.Организира запознаване на децата, учениците, педагогическия и непедагогическия персонал, и родителите с правилника за осигуряване на безопасни и здравословни условия на възпитание, обучение и труд.

(2). Създава условия за опазване на живота, предпазване от рискове и укрепване здравето на децата и учащите се.

(3). За организиране на изпълнението на дейности, свързани с защитата и профилактиката на професионалните рискове, както и за осъществяване на координация и контрол по осигуряване на безопасни и здравословни условия на възпитание, обучение и труд, в съответствие с изискванията на Закона за здравословни и безопасни условия на труд, Директорът назначава или определя длъжностно лице с подходящо образование и квалификация.

Прави оценка на риска за здравето и безопасността която да обхване работните и учебните процеси, работното оборудване, помещението, работните места, организацията на труда и др. странични фактори.

(4). Осигурява обслужване на своите работници и служители от служба по трудова медицина.

(5). Изиска медицински преглед на учащите се преди постъпването им в училище. Организира заедно с медицинското лице, провеждане на всички задължителни или необходими здравни мероприятия и поддържането на реда и хигиената в сградата и двора.

(6). Осигурява към длъжностните характеристики на работещите в училище, да се вписват конкретните им задължения за осигуряване на безопасни условия на труд.

(7). При сключване на трудовия договор работодателят запознава работника или служителя с трудовите задължения, които произтичат от заеманата длъжност или изпълняваната работа.

(8). Осигурява разработването и отвърждава инструкции за правилна и безопасна работа с отделните машини, апарати и съоръжения, за учебните кабинети, лаборатории и работилници, съответстващи на нормативните изисквания и съобразени с психологическите особенности на учащите и липсата на трудови навици. Инструкциите се обявяват по подходящ за ползване начин на работните места.

(9). Предприема необходимите мерки за координация на действията за осигуряване на здравословни и безопасни условия на труд, когато на един обект или работна площадка се извършват работи или дейности от работници и служители и на други работодатели.

(10). Осигурява щателен преглед на целия сграден фонд на училището /или на част от него/ след извършен основен ремонт, като особено внимание се обръща на закрепването на вратите, прозорците, обезопасяването на електрическите инсталации и съоръжения, монтирането на машините, изискванията по хигиената на труда, противопожарната охрана и т.н

(11). Ежегодно да докладва на педагогическия съвет за състоянието по БХТ и ПО, за причините довели до трудови злополуки и предприетите мерки за отстраняването им.

(12). Задължително установява разследва и регистрира всяка станала трудова злополука и известните му случаи на професионални заболявания по реда и начина, определен с Кодекса за задължително обществено осигуряване.

(13). Осъществява взаимодействие и координация с органите на МТСП, МЗ, МВР, отрасловите министерства и ведомства и с местните органи на държавната власт в дейността си по осигуряване на безопасни и здравословни условия на възпитание, обучение и труд.

(14). Организира дейността и отговаря за пожарообезопасяването чрез спазване на действащите норми, правила, наредби и др. за предотвратяването и ликвидирането на аварии и пожари.

(15). Осигурява необходимото противопожарно оборудване и мястото за разполагането му, съгласувано с противопожарните и др. компетентни органи, определя пътищата за евакуация на учащите и други служители и работници. Следи за състоянието на проходите за евакуация, за правилната експлоатация на отопителните съоръжения, електрическите инсталации и спазването на ГПСН.

(16). Осигурява изготвянето на инструкции и издава съответни заповеди за спазване на изискванията и правилата за пожаробезопасност.

(17). Осигурява спазване на всички правила за пожароизвестяване при провеждане в училище на различни мероприятия /конференции, състезания, вечери, тържества, новогодишни и други празненства и др./.

(18). Когато изходит от училището е в близост до улица с интензивно движение, да осигури съответно обезопасяване.

(19). Своевременно предоставя на педагогическия, непедагогическия персонал и на учениците необходимата информация за състоянието на условията на труд, за рисковете за здравето и безопасността им, както и за мерките, които сепредприемат за отстраняването или контролирането на тези рискове.

Чл.15.Задължения за осигуряване на безопасни и здравословни условия на възпитание, обучение и труд на лицето, заемащо длъжността заместник- директор:

(1). Изпълнява заедно с директора целия обем от задължения свързани с организирането, ръководството и управлението на дейността по осигуряване на здравословни и безопасни условия на възпитание, обучение и труд в процеса на учебната дейност.

(2). Създава условия и осигурява спазване по всички работни места на нормативните изисквания за безопасна работа.

(3). Съдейства и контролира за редовното и правилно провеждане на инструктажите и обучението за безопасна работа.

(4). Организира изготвянето на инструкции за правилна и безопасна работа в учебните кабинети, лаборатории и работилници – съответстващи на нормативните изисквания и съобразени с психологическите особености на учащите и липсата им на трудови навици. Изготвените проекти да представя на директора за утвърждаване.

(5). Съвместно с медицинското лице да извърши периодичен контрол в учебните кабинети, лаборатории, работилници, салони за физкултура за санитарно-хигиенното състояние на учебните места, отоплението, осветлението и други .При констатирани нарушения от установените норми , да предприема мерки за тяхното отстраняване или да информира директора за необходимостта от решение.

(6). Осигурява снабдяване с необходимите годни и безопасни инструменти, съоръжения, противопожарни уреди.

(7). Грижи се за осигуряване , наличие и ползването на необходимите нормативни документи, регламентиращи изискванията свързани с безопасното провеждане на учебния процес.

(8). Изпълнява в срок заповедите на директора на училището и предписанията на контролните органи за отстраняване на допуснати нарушения по БХТ и ПО.

(9).Следи за наличността и изправността на противопожарните уреди и съоръжения.

(10).Организира провеждането на противопожарна подготовка на работниците и служителите от обслугващия и преподавателски състав с изучаване на изискванията по противопожарната охрана и правилата за ползване на наличните средства за гъсene.

(11).Следи за състоянието на проходите за евакуация, за правилната експлоатация на отопителните съоръжения и електрическите инсталации и уреди и спазване на противопожарните норми.

(12).Организира за учениците обучение по противопожарни знания и подготовка.

(13).Изпълнява задължения на работодателя за спазване разпоредбите на КТ във връзка с работното време, почивките и отпуските на щатния персонал.

(14).Изпълнява всички други задължения по БХТ и ПО и трудовите правоотношения предвидени в нормативни документи за длъжността.

Чл.16.Задължения, отговорности и права на педагогическите специалисти :

(1).Носят отговорност за опазване на живота и здравето на учениците по време на учебни занятия, екскурзии, лагери, излети, посещения с учебна цел и други учебни форми и дейности, организирани от училището.

(2).Следят за здравословното състояние на учениците и контролират спазването на здравно-хигиенните норми и изисквания по време на учебния процес.

(3).Класните ръководители в началото на учебната година извършват начален инструктаж за здравословни и безопасни условия на обучение, възпитание и труд на учениците (срещу подпись) в Книгата за инструктажи по утвърдена от Директора Програма за начален инструктаж, включваща и Раздел III от настоящия правилник: Ученици – задължения, забранни и права.

(4).Класните ръководители извършват периодичен инструктаж не по-рядко от един път през учебната година за здравословни и безопасни условия на обучение, възпитание и труд на учениците (срещу подпись) в книгата за инструктажи по утвърдена от Директора Програма за периодичен инструктаж. Извънреден инструктаж се провежда при констатирани груби нарушения на правилата, нормите и изискванията по безопасност и здраве, по предписание на контролен орган, по преценка на директора.

(5).Педагогическите специалисти спазват правилата за безопасност на движението в района на училището.

(6).Педагогическите специалисти се грижат за безопасността си в училище - при работа с електрически уреди и др. Не оставят без наблюдение включени в електрическата мрежа уреди (компютри, принтери, сканери, касетофони, ел. котлони, телевизори и др.) и работят съгласно техническата характеристика на съответния уред.

Чл.17. Задължения за осигуряване на безопасни и здравословни условия на обучение, възпитание и труд на педагогическите специалисти, заемащи длъжността учител по физика и астрономия, химия и опазване на околната среда и биология и здравно образование, които носят отговорност за съблудаване правилата на техниката на безопасност при провеждане на демонстрации и лабораторни работи.

(1) В началото на учебната година, преди започване на обучението в кабинета /лабораторията/, учителят да проведе по утвърдената програма необходимият начален инструктаж по БХТ и ПО с учениците и да го ретисира в книгата за инструктажа, като попълва пълно и точно всички графи . В инструктажа особено внимание да обръща за поведението, което трябва да спазва по време на работа в кабинета.

(2) Преди изпълнение на лабораторни упражнения, учителите по по физика и астрономия, химия и опазване на околната среда и биология и здравно образование са длъжни да посочат конкретните изисквания, свързани със спецификата на упражнението, предупреждават за възможни нещастни случаи.

(3) Да не допуска провеждане на практическа работа в кабинета от ученици без да са осигурени с налично работно облекло и ЛПС /когато е необходимо/.

(4) През време на работата в кабинета да наблюдава и следи постоянно за действията на учениците и състоянието на ползваните уреди и материали. При забелязване на неизправности в уредите, незабавно да ги изключва от действие. При неспазване на изискванията за безопасност от страна на учениците да взема съответни мерки, включително и отстраняване от дейност.

(5) Да създава навици в учениците сами преди започване /и през време/ на работата внимателно да оглеждат състоянието на ползваните уреди, химикали и друго обзавеждане, което ползват. При незабелязване на нередности незабавно да уведомят.

(6) Отговаря за безопасно протичане на лабораторните занятия.

(7). При злополука да взема същно необходимите мерки за оказване на медицинска помощ и да съобщава за това на директора на учебното заведение.

Чл.18. Задължения за осигуряване на безопасни и здравословни условия на обучение, възпитание и труд на педагогическите специалисти, заемащи длъжността учител по информационни технологии.

(1).Учителите по информационни технологии преди започване на обучението са длъжни да запознаят учениците, които обучават, с изискванията за техническа безопасност при провеждане на занятията и да им проведат съответен инструктаж. След провеждане на инструктажа попълват всичко необходимо в книгата за инструктаж и учениците се подписват.

(2).Учителите по информационни технологии отговарят за опазването, съхранението и поддържането в изправност на наличната техника в компютърения кабинет и следят за правилната работа с нея.

(3).В случай на повреда или неизправност на техническите средства по време на учебните занятия, учителят е длъжен незабавно да съобщи за това на домакина, и отрази във въведения за целта дневник.

(4). След приключване на учебните занятия в компютърната зала преподавателят трябва да провери състоянието на наличната техника, изключи от електрическата мрежа всички компютри и електрическото захранване, затвори всички прозорци, заключи вратите на помещението.

Чл.19. Задължения за осигуряване на безопасни и здравословни условия на обучение, възпитание и труд на педагогическите специалисти, заемащи длъжността на учител по физическо възпитание и спорт

(1). Учителите по физическа култура и спорт носят отговорност за спазване правилата за безопасност на учениците при провеждане на учебните и спортни занятия

(2) Преди започване на учебните часове са длъжни да запознаят учениците с изискванията за техническа безопасност при провеждане на занятията и да им проведат съответен инструктаж. След провеждане на инструктажа попълват всичко необходимо в книгата за инструктаж и учениците се подписват.

(3) Учителите по физическа култура и спорт отговарят за опазването и поддържането на уредите в изправно състояние. Ежедневно, преди започване на занятията по физкултура, да извърши оглед и проверка на всички уреди, които се ползват.

(4) В случай на повреда или неизправност на уредите и съоръженията по време на учебните занятия, преподавателят е длъжен незабавно да съобщи за това на домакина, и отрази във въведения за целта дневник.

(5) Не допускат игра на уреди, които са физически износени и крият опасност за злополука. В случай на злополука взема спешно необходимите мерки за оказване на медицинска помощ и съобщава на директора на училището.

(6) Абсолютно необходимо е да се следи за физическото и психическо състояние на учениците и при наличие на отклонения от нормалното да не се изиска изпълнение на трудните елементи.

(7) Да осигурят местата за спорт да отговарят на хигиенните изисквания за осветление, чистота на въздуха, температура, чистота на настилката, разположение на уредите и др.

(8) Не се допуска учениците да играят самостоятелно без наблюдение на учител.

Чл.20. Ръководителите на екскурзии са отговорни за съблудаване правилата на техниката на безопасност за опазване живота на учениците, спазвайки Наредбата за организиране и провеждане на детски и ученически отпътувания и туризъм.

(1). Стриктно спазват утвърдената от Директора процедура по организиране и провеждане на ученически екскурзии и отпътувания в страната и чужбина.

(2). Преди всяка екскурзия учениците се запознават с маршрута, обектите, които ще бъдат посетени и задължително се инструктират /срецу подпись/ относно мерките за безопасност, които трябва да се съблудават.

Чл.21. Дежурните учители са задължени:

(1). Да дежурят според определения график. В случай, че дежурния учител е възпрепястван да изпълнява задълженията си, трябва да осигури свой заместник и да информира за това ръководството на училището.

(2). Да следят за нормалното придвижване на учениците по коридорите и стълбищата, за поведението им в бюфета, на двора и пред входовете.

Чл.22. Задължения за осигуряване на безопасни и здравословни условия на обучение, възпитание и труд на педагогическите специалисти, заемащи длъжността учител в целодневна организация на учебния ден.

(1). Носи отговорност за живота и здравето на учениците по време на заниманията, както и при организирани училищни и извънучилищни мероприятия.

(2). Организира отпътувания и заниманията на групите спазвайки строго правилата за безопасност и здраве.

(3). Водеща цел в работата на учителя в целодневна организация на учебния ден е формирането в учениците на хигиенни, културни и трудови навици и умения.

Чл.23. Непедагогически персонал.

(1). Общи задължения на непедагогическия персонал.

1. Да спазват установената трудова дисциплина и да изпълняват трудовите си задължения точно и добросъвестно

2. Да се явяват на работа в състояние, което им позволява да изпълняват възлаганите им задачи и да не употребяват през работно време алкохол.

3. Да спазват правилата за здравословни и безопасни условия на труд, безопасността на движение и противопожарната охрана.

4. Да се грижат за собствената си безопасност и безопасността на учениците.

5. Изпълняват задълженията си по трудов договор и длъжностна характеристика.

(2). Конкретни задължения на непедагогическия персонал по длъжности.

1. Чистач/хигиенист:

• Извършва редовно и качествено почистване на класните стаи два пъти за деня, забърска праха по мебелите и проветрява. Почиства коридорите и сервизните помещения след всяко голямо междуучасие и хлорира сервизните помещения. Ежемесечно извършва основно почистване на класните стаи, коридорите и сервизните помещения.

• Ежедневно почиства двора и спортните площадки.

• Спазва санитерно-хигиенните изисквания и противопожарните правила по охрана на труда, следи повредите в помещенията и своевременно уведомява за такива ръководството на училището.

• Грижи се за затваряне на крановете на чешмите и проверява осветлението.

• Грижа се за навременно включване и изключване на ел. осветлението в класните стаи и коридорите.

• След приключване на учебните занятия обхожда сградата, затваря всички прозорци и врати.

2.Огњар:

• Отговаря за поддържане в изправност на отопителната инсталация и нормалното отопление на сградата.

- Осведомява своевременно ръководството на училището за снабдяване с дизелово гориво и извършване на основни ремонти на отопителната инсталация.
  - Не допуска използването на нестандартни и технически неизправни отопителни и нагревателни уреди.
  - При използване в училище на отопителни уреди следи да се спазват съответните нормативни разстояния.
  - Във връзка с евентуален режим на тока изключва централно електрозахранването в извънучебно време.
  - При евентуални силни течове на вода в сградата на училището спира с централния кран водоснабдяването и информира ръководството на училището за възникнали аварии.
  - При ниски температури през зимния период поддържа необходимата температура в радиаторите за да се избегне замръзване.
3. Работник по ремонт и поддръжка на сградата:
- Грижи се за поддръжката на сградата – ремонт на брави, подмяна на стъклла, дърводелска работа.
  - Отстранява по-леки повреди в ел. инсталацията, подменя ел. крушки, ключове, контакти.
  - При необходимост действа с наличните противопожарни уреди и съоръжения.
4. Домакин:
- Поддържа регистъра на ТЗ и съхранява декларациите за ТЗ.
  - Извършва периодичен, на работното място и извънреден инструктажи на непедагогическия персонал.
  - Следи за наличността и изправността на противопожарните уреди и противопожарните инсталации. Не допуска използването им за никакви други цели, освен при нужда за гасене на запалване или пожар.

Раздел III УЧЕНИЦИ – ЗАДЪЛЖЕНИЯ, ЗАБРАНИ И ПРАВА

Чл. 24. Учениците са длъжни:

- (1). Идват в училище 15 минути преди започване на учебните занятия
- (2). При придвижване от дома към училище всеки ученик се задължава стриктно да спазва правилата за движение по пътищата
  - (3). Влизането и излизането в и от училище става през югозападния вход.
  - (4). При влизане в класната стая – да се огледа дали е годна за провеждане на занятия. При установяване на нередности и повреди – счупени ключове, контакти, прозорци, чинове, столове и др., които биха застрашили здравето и живота на учениците, да се уведоми класния ръководител.
  - (5). Да пазят чисти класните стаи, коридорите, физкултурния салон, тоалетните и двора на училището. Отпадъците се събират на определените места.
  - (6). Да поддържат личната си хигиена и да идват на училище в приличен вид.
  - (7). При отсъствие на учителя, учениците остават в класната стая без движение по коридора и вдигане на шум, което би попречило на нормалните условия за протичането на учебния процес.
  - (8). Да изслушват внимателно инструктажа и да участват във всички форми на обучението и възпитанието по безопасност и хигиена на труда които се провеждат от учителите.
  - (9). Да се разписват за инструктажа, с което удостоверяват, че са им известни правилата за безопасност и се задължават най-стриктно да ги спазват.
  - (10). Да се включват в занятията по защита при бедствия и безопасност на движението, които се провеждат по утвърден график.
  - (11). В условията на пандемия и във връзка с обявената епидемиологична обстановка поради COVID -19:
    1. Да идват в училище задължително с маска.
    2. При влизането в сградата на училището да извършват дезинфекция на ръцете си.
    3. В междучасията задължително да се придвижват по коридорите по указания начин и задължително с маски.
  4. Да си мият ръцете след посещение на санитарните помещения, преди и след хранене.
  5. При нужда да извършват дезинфекция на ръцете си.

Чл. 25. На учениците е строго забранено :

- (1). Самоволно да извършват поправки на ел. уреди, инструменти, ел. инсталации, контакти, ключове, мебели
- (2). Внасянето в сградата на училището на алкохол, наркотични вещества, запалителни и взривни материали, опасни средства и химикали / кибрит, запалки, бомбички, патрони, пиратки, киселини, основи, живак, фосфор/.
- (3). Сядането на прозорците и парапетите и надвесването над тях.
- (4). Влизането в кабинети в неучебно време без знанието на преподавателя.
- (5). Пушенето в училищния двор и в непосредствена близост до главния вход
- (6). Внасянето в училище на семки, както и хrани, незашитени от РЗИ, с неясен произход и качество, продавани от случайни търговци.
- (7). Тичането по коридорите, в класните стаи и кабинетите.
- (8). Карапет на ролери, скейтборд, велосипеди и мотопеди на територията на училището.
- (9). Паленето на огън от отпадни и други материали в класните стаи и двора на училището.
- (10). Ползването на мобилни устройства по време на учебните занятия.
- (11). Да ползват безпричинно противопожарните уреди (пожарогасители, кофпомпи и др.)

Чл. 26. При провеждане на екскурзии на учениците се забранява:

(1). Навеждането през прозорците на превозните средства, качването и слизането по време на движение, хвърлянето на предмети и др.

(2). Пушенето, употребата на алкохол и наркотични вещества.

(3). Катеренето по дървета, движението по неосигурени маршрути.

(4). Навеждането през прозорци, тераси, перила на хотели, туристически бази и др.

(5). Къпането във водни басейни, неосигурени със спасители и без разрешението на ръководителя.

(6). Закупуването на храни от улични търговци.

(7). Контактите с непознати лица в отсъствието на ръководителя на групата

(8). Учениците се задължават стриктно да спазват указанията на ръководителя на екскурзията.

(9). Учениците се задължават да спазват правилата на култура на поведение при пътуване в обществения транспорт.

Чл.27. Задължения на учениците по време на обучение по ДБТ и технологии и предприемачество.

(1). Да изслушват внимателно инструктажа и всички други форми на обучение по БХТ и ПО, които се провеждат от учителите по ДБТ и технологии и предприемачество.

(2). Да се разписват в книгите за инструктажа в училището

(3). Преди започване на работа да огледат внимателно работното си място.

(4). През време на своята дейност да изпълняват с голямо внимание и само определената работа.

(5). Преди да напуснат работните си места, да предадат инструментите си почистени и в пълна изправност.

(6). При злополука веднага да съобщят на учителя.

(7). На учениците строго е забранено : самоволно да извършват работа, която не им е възлагана, да напускат или сменят работното си място, да заемат работни инструменти от другарите си, да се пресягат през работните машини, да разговарят когато същевременно и работят, да извършват поправки на ел.уреди, инструменти и др., облягане и сядане върху предпазителните капаци на машините и др., да разхвърлят безразборно обработените предмети около мястото на работа.

Чл.28. Задължение на учениците по време на провеждане на практическо занятие в кабинет / лаборатория /.

(1). Да изслушва внимателно инструктажа от учителя за правилното и безопасно провеждане на практическото занятие и поведението, което трябва да се спазва.

(2). Дежурният или отговорника на групата да се разписва в работната тетрадка за инструктажа по БХТ и ПО, с което щастоверява, че групата е запозната с правилата и изискванията за безопасност, и че се задължават най-стриктно да ги спазват.

(3). През време на занятието да изпълняват и спазват с голямо внимание изискванията за безопасност и най-вече при действия, при които са ангажирани две и повече лица.

(4). Преди да напуснат кабинета, да предадат на преподавателя всички ползвани материали и уреди и да почистят работните места.

(5). При злополука,заедно с ръководителя веднага да вземат бързи мерки за оказване на необходимата помощ на пострадалия.

(6). На учениците строго е забранено : самоволно да извършват дейност, която не е свързана с провежданото учебно занятие, да извършват поправки на електрически уреди, инструменти, инсталации, съоръжения и др., да разхвърлят безразборно предмети около мястото на работа.

ГЛАВА ВТОРА

УСЛОВИЯ ЗА БЕЗОПАСНО И ЗДРАВОСЛОВНО ПРОВЕЖДАНЕ НА ВЪЗПИТАНИЕТО, ОБУЧЕНИЕТО И ТРУДОВАТА ДЕЙНОСТ

Раздел I

ОБЩИ ПОЛОЖЕНИЯ

Чл.29. Преди постъпване в училището децата, учениците, работниците и служителите да преминават задължителен медицински преглед, за да се установи, че са здрави и могат да извършват съответните видове труд, без това да наврежда на здравето им.

Чл.30. Не се допуска провеждане на учебни занятия, учебна практика, извънучилищна дейност и др. с деца и ученици до 18 г. при условия и работи вредни за тяхното здраве и забранени с нормативни документи за лица до 18 г.възраст.

Чл.31. По изключение в случаите посочени в предходния член се допуска провеждането на учебна и производствена практика на учениците,които се готвят за специалисти в такива производства,само по програма, утвърдена от МОН и МЗ.

Чл.32. Разкриването на нови работни места, работилници и кабинети, както и пускането в експлоатация на нови машини и съоръжения, да се извърши след предварително разрешение от съответните органи.

Чл.33. Забранено е увеличаване на продължителността на учебния процес и съкращаване на почивките за учениците, което води до преумора, намаляване на вниманието и увеличаване на опасността от злополуки.

Чл.34. Обучението се провежда в учебни стаи, лаборатории, работилници, отговарящи на санитарно-хигиенните изисквания, при пълно обезапасяване на машините, съоръженията и работните места.

Чл.35. Не се допускат ученици по време на учебно занятие в кабинети, лаборатории, в работилници по трудово и производствено обучение до самостоятелна работа, без наблюдението на учител.

Чл.36. Всички учебно технически средства да се използват съобразно изискванията за безопасността, хигиената на труда и противопожарната охрана.

Чл.37. Всички стълбища вътре в сградата на училището или извън нея да имат здрави перила и друго подходящо обезопасяване при необходимост.

Чл.38. През зимните дни да се извърши редовно почистване от сняг и лед на външните стълбища, двора и улицата пред училището.

Чл.39. Територията на училището с разположените в нея учебни и административно обслужващи сгради, спомагателни стопанства, съоръжения, площадки и др. да бъде оградена.

Чл.40. Пешеходните пътеки/протоарите/ за редовно движение да се строят с широчина най-малко 1.50 м. Трайна настилка.

Чл.41. В работните помещения и сградите се осигуряват пътища и изходи за евакуация при аварийни ситуации, пожари, бедствия и др. съобразени с броя на деца та, учениците и другите работещи.

Чл.42. Аварийните пътища и изходи се сигнализират с установените знаци и сигнали, като при необходимост се осигурява и аварийно осветление.

Чл.43. Подовете на работните помещения и на работните места да се изработват и поддържат така, че да не са хълзгави, да нямат опасни неравности, наклони, препятствия и отвори.

Чл.44. Подовете и стените на работните помещения да се изработват от материали, които не отделят вредни за хората емисии и съобразно с противопожарните изисквания.

Раздел II

ИЗИСКАНИЯ ЗА БЕЗОПАСНА РАБОТА

Чл.45. Изисквания към работните места за безопасна работа :

(1). Общите изисквания за осигуряване на безопасност при трудовата дейност са определени с КТ , Закона за здравословни и безопасни условия на труд, БДС и Наредба № 7 на МТСГ и МЗ за минималните изисквания за здравословни и безопасни условия на труд на работните места и при използване на работното оборудване.

Чл.46. Изисквания за безопасност при експлоатация на електрически уредби, съоръжения инсталации и ел.проводи.

(1). Обслужването на ел. уредби и съоръжения става от лица с необходимата професионална подготовка.

Чл.47. Изисквания при извършване на ремонтни работи :

(1). При извършване на ремонтни работи, свързани с риск за работещите, се осъществяват организационни и технически мероприятия за безопасност: спиране на работното оборудване, изключване на енергозахранването, проверка за отствие на вредности и за обезопасяване на работното място.

(2). При извършване на ремонтни работи се спазват специалните инструкции за тях.

Чл. 48. За осигуряване на безопасна работа в кабинета по химия и физика е необходимо :

(1). Химическите реактиви да се съхраняват в метален шкаф, който се заключва. Киселините, основите и другите реактиви се съхраняват отделно.

(2). Всички реактиви следва да се съхраняват в пластмасови, стъклени или керамични съдове, затварящи се плътно. На съдовете трябва да са залепени етикети с названието и концентрацията на веществото. На отровните вещества се поставя надпис "отрова", а на горящите "огнеопасно".

(3). При разреждане на киселини трябва да се налива във водата, а не обратно. Наливането в съдовете на концентрирани разтвори трябва да става на тънка струйка.

(4). Забранено е изливането на химични реактиви, непригодни за по-нататъшна употреба, в канализацията.

(5). Категорично се забранява учениците да работят с концентрирани киселини и разтвори на разядящи основи.

(6). Необходимо е в кабинета да има запас от неутрализации вещества, в случай на попадане на киселини или основи върху кожата на човека или дрехите.

(7). Лесно възпламеняващи се течности (етер, бензин, ацетон) по време на провеждане на опити трябва да се поставят далеч от нагреватели, които могат да предизвикат възпламеняването им. Преливането на тези течности трябва да става над специална кювета, като не се допуска разливането им. При работа с такива течности не бива да се пуша, да се пали кибрит или запалка.

(8). При разливане на етер, бензин или други лесно запалими течности в лабораторията да се загасят всички нагревателни уреди и спиртни лампи, а помещението да се проветри.

(9). Категорично се забранява използването на бензин като гориво.

(10). Не бива да се пали спиртна лампа от друга горяща спиртна лампа. За избягване на взрив не се допуска изгаряне на спирта повече от 2/3 от обема на съда. Спиртните лампи да не се гасят чрез дуране, а само с капачките им.

(11). В химическото хранилище се обзавеждат алтечки с необходимите медикаменти за оказване на помощ при необходимост.

(12). Преди използване на ел. уреди е необходимо старателно запознаване с описание то им и преди да се включи да се провери съответства ли напрежението в мрежата на това, за което е предназначен уредът.

(13). Уредите, използвани от учениците, трябва да имат ограничаващи устройства, изключващи възможността за поражения от ел. ток.

(14). При съставяне на ел. вериги съединителните проводници трябва да бъдат гъвкави, добре изолирани, с накрайници. Сечението на проводниците трябва да съответства на големината на тока, течащ през тях.

(15). Инструментите, използвани в ел. монтажните работи трябва да имат изолирани ръкохватки.

(16). Наличието на напрежение във веригата може да се проверява само с уреди, а не по физиологичното му действие.

(17). С цел избягване на поражение от статично електричество всички кондензатори веднага след опитите се разреждат.

Чл. 49. За осигуряване на безопасна работа в компютърните кабинети е необходимо:

(1). При работа с компютрите учениците трябва да са разположени на разстояние 0,50 - 0,70m от экрана, а разстоянието между очите и клавиатурата да е 0,40 - 0,50 m.

(2). При работа с компютрите се изискава учениците да стоят изправени на столовете, с удобно разположени върху масите ръце, така че да се постига максимално удобство при работата с клавиатурата и мишката.

(3). Не се разрешава провеждане на две последователни занятия без осигуряване на активна почивка между тях от 10-15 min.

(4). При работа в компютърната зала учениците трябва да внимават за опасности свързани с неизправности в ел. инсталацията (оголени кабели, повредени контакти, ел. ключове, щепсели и др.) и при откриването на такива да предупреждават незабавно преподавателя, без да правят опити да ги поправят.

(5). При движение в залата учениците да не се допират до захранващите кабели на компютрите и друга техника, както и до кабелите на компютрите.

Раздел III

Хигиенни и здравословни изисквания за работните места и за учебната дейност на учениците

Чл. 50. В класните стаи и кабинети трябва да се поддържа постоянна температура, като не се допускат колебания по-големи от 5o - 6 o C.

Чл. 51. В междучасията да се осигурява неколкократна обмяна на въздуха в учебните помещения.

Чл. 52. В кабинетите и класните стаи да се съблудават действащите норми за осветление.

Чл. 53. Прозорците и осветителните тела да се почистват най-малко веднъж месечно.

Чл. 54. За кабинетите са задължителни санитарните норми за шум и вибрации.

Чл. 55. Територията на училището и дворните площи да се поддържат чисти, а отпадъците се събират разделно, на определените за целта места.

Чл. 56. Кабинетът на медицинския специалист да бъде оборудван с необходимите средства и медикаменти за оказване на първа помощ.

Чл. 57. Да се поддържат в добър вид и съгласно приетите санитарно-хигиенни изисквания тоалетните помещения.

Чл. 58. Постоянно наблюдение и поддръжка на водопроводната и канализационната система се осъществява от работника по ремонта и огњара.

ГЛАВА ТРЕТА

ПРОТИВОПОЖАРНА И АВАРИЙНА БЕЗОПАСНОСТ

Раздел I

Задължения на педагогическия, административния и помощния персонал.

Чл. 59. Учителите, служителите и работниците са длъжни да се запознаят с:

(1). План за евакуация на ученици, учители, служители и имущество в случай на пожар, стихийни и природни бедствия.

(2). план за действие на личния състав за гасене на пожари и ликвидиране

(3). план за осигуряване на ГАБ при ремонти, реконструкции и преоборудване в обекта”

(4). инструкция за пожарна безопасност

Раздел II

Противопожарни изисквания към учебните помещения, кабинети, евакуационни пътища и работилници.

Чл. 60. Към всички помещения, съоръжения и водоизточници по всяко време трябва да има свободен достъп. Пътищата, проходите и входовете да бъдат в изправност, свободни от материали, а през зимата почистени от сняг.

Чл. 61. Евакуационните пътища и изходи трябва да бъдат устроени и поддържани съобразно изискванията на противопожарните строително-технически норми

Чл. 62. Евакуационни пътища са: стълбища, коридори, фоайета и др., които осигуряват безопасно движение на хора към изходите.

Чл. 63. Вратите, определени за евакуация трябва да се отварят по направление навън, да бъдат винаги свободни с оглед веднага да бъдат отворени отвътре.

- Чл.64.** Стълбищата, коридорите и изходите да бъдат винаги свободни от всякакви материали и съоръжения. В евакуационните стълбища не се допускат складове или с друго предназначение помещения.
- Чл.65.** В учебните стаи, чиновете, масите, столовете трябва да са разположени така, че изходите да бъдат свободни.
- Чл.66.** В многоетажните сгради най-малките деца или учащи се трябва да заемат първите етажи.
- Чл.67.** В територията и помещенията на учебното заведение да се поддържа чистота. Всички горими отпадъци и смет се изнасят своевременно.
- Чл.68.** Обслужващият персонал да бъде запознат с правилата на ПО и начините за ползване на наличните средства за гасене на пожар.
- Чл.69.** На тавана и в мазето е забранено складирането на горими материали.
- Чл.70.** Системно да се прави проверка на изправността на ел. инсталации и съоръжения. Да не се допускат ел. искри, къси съединения и претоварване на ел. мрежа.
- Чл.71.** Вратите, определени за евакуация трябва винаги да са свободни от всякакви материали. При необходимост се допуска да бъдат заключвани. За осигуряване на бързо отключване трябва да има комплект ключове за евакуационните врати. Единият комплект ключове трябва да бъде на определено място, известно на всички от персонала.

Раздел III

Основни правила за използване на различни средства за гасене на пожари и запалвания

- Чл.72.** За гасене на твърди горими материали да се използват вътрешни пожарни кранове и кофпомпите.
- Чл.73.** За гасене на лесно запалими и горими течности да се използват пожарогасители с въглероден диоксид или прахови пожарогасители.
- Чл.74.** При запалване на електрически инсталации, апарати и съоръжения трябва незабавно да се изключва напрежението. При невъзможност за изключване да се гаси само с пожарогасители
- Чл.75.** Противопожарни изисквания за провеждане на масови мероприятия в училище:
- (1). За провеждане на масовото мероприятие трябва да бъдат осигурени необходимите средства за пожарогасене.
  - (2). През време на масовото мероприятие трябва да присъства дежурен представител от ръководството на училището, който да следи и отговаря за спазване на всички правила по противопожарната охрана.
  - (3). При провеждане на масово мероприятие е забранено: осъществяване на светлинни ефекти с използване на химически и други вещества, да се гаси напълно светлината в помещението, разполагане на маси, столове, елха и други предмети в помещението, който ще затруднява бързото му напускане от присъстващите.

ГЛАВА ЧЕТВЪРТА

ТРУДОВИ ЗЛОПОЛУКИ

- Чл.76.** За всяка трудова злополука, пострадалият, непосредственият му ръководител или свидетелите на злополуката, незабавно да уведомяват Директора на училището или упълномощеното от него длъжностно лице.
- Чл.77.** За всяка трудова злополука, причинила увреждане на по-вече от трима работещи или ученици, както и за всяка злополука, довела до инвалидност или смърт, или има основание да се предполага, че ще доведат до такива увреждания, незабавно да се уведомява териториалното поделение НОИ, областната инспекция по труда, другите компетентни органи и регионалния инспекторат по образованието на МОН.

ГЛАВА ПЕТА

ОКАЗВАНЕ НА ПЪРВА ДОЛЕКАРСКА ПОМОЩ ПРИ УВРЕЖДАНЕ НА ЗДРАВЕТО ПРИ РАБОТА

- Чл.78.** (1). Първа долекарска помощ се оказва от работниците, служителите и учениците .
(2). Първа помощ се оказва от този, който се намира най-близо до пострадалия.
- Чл.79.** За ефективното оказване на първа долекарска помощ училището осигурява аптечки или аптечни чанти, комплектовани с медикаменти в зависимост от рисковите фактори на съответната трудова дейност.
- Чл.80.** Обучението на работниците, служителите и учениците за оказване на първа долекарска помощ се прави в рамките на прилаганите форми за инструкграж и обучение, съобразно конкретните рискове за здравето .
- Чл.81.** Обучението за оказване на първа долекарска помощ да се провежда, като се ползват правилата, предназначени за тази цел, направени от Министерството на здравеопазването и влезли в сила от 01.01.1995 г. и от която дата се отменя прилагането на разделите "Оказване на първа медицинска помощ" от Правилниците по безопасността на труда.

ГЛАВА ШЕСТА

ПРОПУСКВАТЕЛЕН РЕЖИМ В УЧИЛИЩЕ

- Чл.82.** (1) В училището се организира пропусквателен режим.
(2) Пропусквателния режим се изразява в :

1. Недопускане на външни лица в сградата и до учебните помещения по време на учебни часове;
  2. Допускане на външни лица през междучасията или за среща със свободните от час учители, след вписане в дневник на името на лицето, лична карта №, до къде отива, час на влизане и час на излизане.
  3. Допускане за срещи с административния персонал по реда на т.2 от този член.
- (3). Пропускателния режим се осъществява от специално назначени лица, а при липса на такива от дежурния прислужник на I етаж на сградите, контролира се ежедневно от дежурните учители на I етаж и заместник-директора.
- Чл.83.** Не се допуска оставянето без надзор багаж в сградите, както и влизането с големи чанти, сакове и други подобни на външни лица извън персонала на училището.
- Чл.84.** При проблеми с граждани се търси съдействието на органите на МВР

ГЛАВА СЕДМА

УЧЕБНИЯ ПРОЦЕС ПО БДП

- Чл.85.(1).** Учебният процес по БДП се организира с учебни тетрадки и учебни помагала по БДП. За теоретично и практическо обучение.
- (2). Учебните помагала по (1) се закупуват от учениците с активното участие на родителите.
- Чл.86.** В края на всеки срок на учениците от I до VII клас провеждат тестове проверки на базата на които се определя оценка по БДП
- Чл.87.** В началото на учебната година на родителска среща с родителите на учениците от начален етап се уточнява най-прекия и безопасен маршрут от училище до дома , а за най-малките в подгответелна група воденето и прибирането до училище да става с придружител.
- Чл.88.** В края на последния учебен час се провежда 5 минутен инструктаж на учениците от V до VII клас за безопасно движение по пътищата.
- Чл.89.** Учителите преподаващи последен учебен час изпращат учениците до входа докато се разотидат.
- Чл.90.(1).** При организиране на придвижване на групи от ученици, организирано от училището то винаги да става след предварителен писмен инструктаж, утвърден от директора списък и педагогически ръководител
- (2). По време на движение по улиците и пътищата на групи ученици задължително първото и последното дете (ученик) да става със светло отразителна жилетка да обличат учениците да са със светлоотразителна жилетка.
- (3). Светлоотразителни жилетки да обличат учениците при практическото обучение по БДП.
- Чл.91.** Обучението по БДП да се организира качествено от учители със завършен курс по БДП.
- Чл.92.** В обучението по БДП да се използват съвременни средства , таблица, площаадки, кабинети, които непрекъснато да се обогатяват